

Kijkje in het nest van de Bijeneters van Harkstede

Martijn Bakker

De Bijeneters *Merops apiaster* die in het voorjaar van 2001 een broedpoging waagden bij het zandwinningsbedrijf WEB in Harkstede waren natuurlijk zeer bijzonder. Helaas bleef het bij een poging, want er werd niet succesvol gebroed. Nadat de vogels al een paar dagen niet meer waren gezien heb ik op 13 juli één van de nesten gecontroleerd. Dit was trouwens de enige nestpijp die volledig klaar was, de rest van de hollen was niet verdergegraven. Ik heb het nest en de inhoud ervan wat nader onderzocht.

Het nest

Het nesthol was gegraven in één van de zandhopen op het terrein. De gang die naar de uiteindelijke broedkamer leidt, had een lengte van 2.40 meter en liep iets schuin omhoog. De lengte van de hollen kan variëren van 1.20 tot 2.45 meter (Makatsch 1976). De lengte hangt af van de grondsoort. In leemachtige of kleiige grond zullen de gangen minder diep zijn dan in zandgrond. In de broedkamer lag een dikke laag van onverteerbare insectenresten. Op dit bedje van resten worden normaal gesproken de eieren gelegd. Tussen de resten lag één kapot ei, het bewijs dat er inderdaad gelegd is. Het ei was trouwens niet meer vers, het was al verdroogd. Aan de hand van de voedselresten kan men goed zien welke insecten de Bijeneters hebben gevangen. Ik heb geprobeerd zo veel mogelijk te determineren.

De prooiresten

De onverteerbare delen bestonden voornamelijk uit vleugeltjes en chitine-onderdelen zoals kopjes, dekschilden, pootjes en achterlijfjes. Het merendeel van de resten bestond uit onderdelen afkomstig van hommels en honingbijen. Deze werden dus het meest gevangen, vandaar misschien de naam Bijeneter? Ook libelles waren zeer in trek als prooi. Tussen de resten heb ik één dagvlinder aangetroffen. Mogelijk zijn deze vaker gevangen, het li-

chaam van een vlinder is zachter en verteerd daarom waarschijnlijk volledig. Dit geldt trouwens ook voor vliegen en muggen.

De volgende insecten heb ik aangetroffen. ** veel gevangen *** zeer veel gevangen

<i>waterjuffer spec.</i>	<i>kniptor spec.</i>
<i>heidelibel **</i>	<i>oranje aaskever</i>
<i>viervleklibel</i>	<i>mestzwemtor **</i>
<i>dagvlinder spec.</i>	<i>doodgraver <i>microphorus</i> spec.</i>
<i>hommel***</i>	<i>Snuitkever spec.</i>
<i>(verscheidene soorten)</i>	
<i>honingbij ***</i>	<i>roodschildveldmestkever</i>
<i>graafbij spec.</i>	<i>rondkopveldmestkever</i>
<i>graafwesp spec.</i>	

Het is jammer dat er niet succesvol is gebroed. De oorzaak van het mislukken is nog onduidelijk, maar gebrek aan voedsel was er zeker niet. Misschien horen ze toch echt thuis in de wat warmere streken. Of zullen ze dit noorderlijk avontuurtje nog eens proberen te herhalen? We zullen wel zien.

Literatuur

Makatsch W. 1976 *Die Eier der Vögel Europas* 2. Neumann Verlag.
Martijn Bakker, Bovenburen 239
9675 HE Winschoten

